

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัย ตามลำดับดังนี้ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะ เรื่อง การคิดวิเคราะห์กลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนของนักเรียนด้านการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อศึกษาค้นคว้าประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะ การคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์

สรุปผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 86.46/85.00 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01
3. ค้นคว้าประสิทธิผล ของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 0.7308 แสดงว่า นักเรียนมีความรู้หลังเรียนเพิ่มขึ้น 0.7308

หรือคิดเป็น ร้อยละ 73.08

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

1. ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.46/85.00 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (80/80) โดยมีประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์แต่ละชุด ดังนี้

1.1 แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ชุดที่ 1 จำนวนชวนคิด มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ร้อยละ 81.47 และหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกทักษะชุดนี้ แล้วนักเรียนมีพัฒนาการทางสติปัญญาสูงขึ้น โดยผู้วิจัยสังเกต พบว่า นักเรียนสามารถสร้างจำนวนใหม่ ๆ ขึ้นมาใช้เองได้ คิดคำขวัญต่าง ๆ ได้มากขึ้น มีทักษะในการสังเกต จดจำ และวิเคราะห์จำนวนในบทเรียน และจำนวนในท้องถิ่นได้ดี

1.2 แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ชุดที่ 2 นิทานกล่อมจิตบ้านเฮา มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ร้อยละ 83.47 และหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกทักษะชุดนี้แล้ว นักเรียนมีพัฒนาการทางสติปัญญา โดยเฉพาะด้านการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น โดยผู้วิจัยสังเกตพบว่า นักเรียนได้ไปศึกษาค้นคว้านิทานพื้นบ้านเพิ่มเติมได้อย่างน้อยคนละ 4 - 5 เรื่องแต่ละเรื่องนักเรียนสามารถสรุปเนื้อหา ข้อคิด คำสอนที่อยู่ในนิทานนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในชั้นเรียนและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น การไปร่วมทำบุญกับชุมชนการมีจิตอาสาเข้าร่วมในกิจกรรมช่วยเหลือชุมชนมากขึ้น

1.3 แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ชุดที่ 3 ผญาพาดลายเสว้า มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนร้อยละ 86.87 และหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกทักษะชุดนี้แล้ว นักเรียนเห็นความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมด้านภาษา เห็นคุณค่าของผญามากขึ้น โดยผู้วิจัยสังเกตพบว่า ในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน เช่น การพูดหน้าเสาธง หน้าชั้นเรียน การเขียนเรียงความ นักเรียนได้ใช้ผญาในการเกริ่นนำและสรุปเป็นประจำ ซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์ของผู้วิจัยในอันที่จะรื้อฟื้น ผญา ผ่านกระบวนการเรียนรู้ให้มากที่สุด

1.4 แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ชุดที่ 4 เพลิดเพลินข่าวทันเหตุการณ์ มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ร้อยละ 88.27 และหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกทักษะชุดนี้แล้ว พบว่า นักเรียนเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียนมากขึ้น โดยผู้วิจัยสังเกต พบว่า นักเรียนติดตามข่าวจาก

หนังสือพิมพ์ในห้องสมุดทุกคนและทุกวัน อีกทั้งเลือกดูรายการ โทรทัศน์ และฟังรายการวิทยุที่เป็น ข่าวสารสาระและมีประโยชน์มากขึ้น จากการสังเกต การสัมภาษณ์และทดสอบความรู้รอบตัวอยู่เป็นประจำแสดงถึงการมีทักษะการคิดวิเคราะห์เพิ่มสูงขึ้น

1.5 แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ชุดที่ 5 ประวัติหมู่บ้านดงใหญ่ มีคะแนนเฉลี่ย หลังเรียนร้อยละ 87.90 และหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกทักษะชุดนี้แล้ว พบว่า นักเรียนเกิดความรักความหวงแหนในท้องถิ่นของตนมากขึ้น โดยสังเกตได้จากการเข้าร่วม กิจกรรมตามประเพณีท้องถิ่นมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็น วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา การเลี้ยงผีปู่ตา การทำบุญต่าง ๆ โดยที่ครูไม่ได้เน้นัดหมายแสดงถึงความมีจิตสำนึกใฝ่ดีมากขึ้น

1.6 แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ชุดที่ 6 เพลงบ้านนา มีคะแนนเฉลี่ย หลังเรียน ร้อยละ 90.87 และหลังจากจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยแบบฝึกทักษะชุดนี้แล้ว พบว่า นักเรียนสามารถนำบทเพลงกล่อมเด็กมาร้องเล่นมากขึ้น และหลากหลายเผยแพร่ไปสู่ นักเรียนชั้นอื่น ๆ อย่างรวดเร็วเป็นที่สนใจของนักเรียนทั้ง โรงเรียนจนทำให้ครูชั้นต่าง ๆ ต้องไป ค้นคว้าเพลงกล่อมเด็กในท้องถิ่นมาสอนนักเรียนของตน ถือได้ว่าเป็นการสร้างค่านิยมในการ อนุรักษ์เพลงพื้นบ้านให้คงอยู่คู่กับชุมชนและทำให้ชุมชนกับ โรงเรียนมีความสัมพันธ์ในทางที่ดีมาก ขึ้น ปราชญ์ชาวบ้านด้านนี้ก็ยินดีให้ความรู้กับนักเรียนอย่างเต็มที่ กิจกรรมการเรียนการสอน จึงประสบผลสำเร็จผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและคงทน

แสดงว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านสื่อที่เป็นเรื่องใกล้ตัวปฏิบัติง่าย สนุกสนาน น่าสนใจ โดยการนำเรื่องราวที่เกิดขึ้นและมีในท้องถิ่น คือ ลำานวนในท้องถิ่น นิทานพื้นบ้าน ผญา ข่าว ประวัติหมู่บ้าน และเพลงพื้นบ้านประเภทเพลงกล่อมเด็ก เป็นสื่อที่ เชื่อมโยงความคิดหรือจินตนาการให้เกิดการวิเคราะห์ สร้างองค์ความรู้ จึงทำให้เกิดมโนทัศน์ได้ดี เกิดจินตนาการ ที่เป็นความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง สอดคล้องกับ ชาตรี สำราญ (2540 : 43) ที่เสนอว่า วิธีการสอนภาษาที่ช่วยพัฒนาการคิดได้ดี คือ การดึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านให้กลับไปสู่ บทเรียนในหนังสือ โดยให้นักเรียนเป็นผู้ค้นหาเรื่องราวที่พ้องต้องกันมาเล่าสู่กันฟัง การเรียนรู้ ความจริงจะเกิดขึ้น บทเรียนแห่งความจริงมักจะสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน นั่นคือ ในวิถีชีวิต ของชุมชนนั้นมีหลักสูตรซ่อนอยู่ หรือกล่าวได้ว่า หลักสูตรก็คือวิถีชีวิต ฉะนั้นการสร้างหลักสูตรที่ แท้จริง คือ การสร้างขึ้นมาจากชีวิตที่แท้จริงของชุมชนท้องถิ่น แล้วเติมทักษะแห่งการเรียนรู้ให้แก่ ผู้เรียนทุกคน เป็นโอกาสแห่งการเรียนรู้เรื่องราวแห่งความจริงของชีวิตทั้งในอดีตและปัจจุบัน และ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546 : 3 - 4) กล่าวว่า ความสามารถในการคิดเชิงประยุกต์ เป็นการคิด ในสาระที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิต ประจำวันที่ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกนำสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ เดิมไปใช้ประโยชน์ในวัตถุประสงค์ใหม่ ดังนั้น ผู้เรียนจึงเรียนรู้ด้วยความสนุกสนาน มีความ

กระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น อยู่ตลอดเวลาทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ด้านคุณลักษณะของแบบฝึกทักษะ ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นตามหลักการสร้างแบบฝึกของนักการศึกษาหลายท่าน เช่น มีจำนวนข้อไม่มากจนเกินไป และใช้แบบฝึกสั้น ๆ แต่หลายแบบฝึกเพื่อฝึกทักษะนั้น ๆ จนเกิดความแม่นยำ (ก่อ สวัสดิพิพาณิชย์ . 2514 : 1 - 2) จัดเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน (วิรัตน์ จุติประภาค . 2542 : 13) มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนว่าจะฝึกด้านใดกำหนดเวลาและแบบฝึกควรทันสมัยอยู่เสมอ (นิลาภรณ์ ธรรมวิเศษ . 2546 : 19) แบบฝึกที่ดีต้องมีหลากหลายรูปแบบ มีคำชี้แจงที่กำหนด จุดมุ่งหมายว่าต้องการฝึกด้านใด ลำนวนง่าย เร้าความสนใจและฝึกใช้ความคิดตรงตามเนื้อหาในหลักสูตร (จิตรา สมพล. 2549 : 20) ประโยคและเนื้อหาในแบบฝึกควรเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน (River .1964 : 97 - 100) แบบฝึกสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาควรมีรูปภาพเพื่อให้นักเรียน ได้เรียนรู้คำศัพท์พร้อมกับความหมายของ (Emerald 1. 1964 : 133 - 135)

ในขั้นการนำแบบฝึกไปใช้นั้นผู้วิจัยได้ทดลองด้วยตนเอง โดยนำหลักการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมด้วยความสนใจ พัฒนาทักษะทุกด้านด้วยตนเองและให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือช่วยกันค้นหาคำตอบด้วยกระบวนการกลุ่มแบบเพื่อนช่วยเพื่อน กล่าวคือ นักเรียนเก่งแนะนำวิธีการค้นหาคำตอบให้นักเรียนอ่อน นักเรียนอ่อนก็มีส่วนร่วมในกลุ่ม เช่น เป็นตัวแทนนำเสนอ ช่วยตกแต่ง เติมสีสันในแบบฝึกให้เพื่อน เป็นต้น จึงทำให้ผู้เรียนสามารถทำกิจกรรมตามแบบฝึกทักษะ สำเร็จตามกำหนด มีค่าคะแนนสูงตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งการประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่องในระดับกระบวนการ (Transitional Behavior หรือ E_1) และประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (Terminal Behavior หรือ E_2) คือการประเมินผลลัพธ์ (Products) ของผู้เรียน โดยพิจารณาจากการสอบหลังเรียน ซึ่งได้ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่า E_1 และ E_2 พบว่า ค่า E_1 สูงกว่า ค่า E_2 (86.46/85.00) อาจเป็นเพราะว่า การที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาแบบฝึกที่ดีแล้วนำไปใช้ตามหลักจิตวิทยาการสอนที่เหมาะสมประเมินสิ่งที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติโดยตรงและทันที ทำให้ผลการประเมินระหว่างเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าการประเมินหลังเรียน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการเรียนรู้ของ Thorndike คือการเรียนรู้ด้วยการได้ฝึกฝน (Law of Exercise) การเรียนรู้เมื่อมีความพร้อม (Law of Readiness) และเป็นไปตามกฎแห่งผล (Law of Effect) คือผู้เรียนฝึกฝนสิ่งที่สนใจ มีความยากง่ายพอเหมาะกับวัยและสติปัญญา มีสิ่งกระตุ้นให้ผู้เรียนพอใจ และการประเมินผลได้กระทำอย่างรวดเร็วหลังจากที่ผู้เรียนทำเสร็จ (สุจริต เพ็ชรขอบและสายใจ อินทรมพรรย . 2522 : 52 - 56) และเมื่อพิจารณาค่า E_2

ที่มีค่าน้อยกว่านั้น อาจเป็นเพราะว่าเป็นค่าคะแนนหลังการเรียนทุกแผนการเรียนที่รวมองค์ความรู้ทุกแผน และผ่านกิจกรรมเรียนรู้ไปนาน ประกอบกับเป็นการประเมินโดยการทดสอบ แบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก ที่ผู้สอบต้องมีความสามารถในการอ่าน วิเคราะห์ข้อความและเลือกตอบที่ถูกต้อง เป็นความสามารถเฉพาะตัวที่ไม่เกี่ยวข้องกับกระบวนการกลุ่มจึงทำให้ค่าเฉลี่ยหลังเรียนอาจน้อยกว่าค่าเฉลี่ยระหว่างเรียน แต่ทั้งนี้ก็ยังเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน โดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของกัญญา สิริสุขเศรษฐ์ (2548 : 54) ศึกษาผลการใช้กิจกรรมการตั้งคำถาม ที่มีต่อทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนแตกต่างกันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปรินส์รอยแยต วิทยา อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ พบว่านักเรียนมีคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ดุสิตา แดงประเสริฐ (2549 : 151) ศึกษาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนหนองวัลย์เปรียงวิทยาลำปางงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWI plus. พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 สุรัตน์ จรัสแผ้ว (2549 : 95-96) ศึกษาการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้ชุดกิจกรรมฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้านการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ จากเหตุการณ์ บทความ สารคดี เรื่องสั้น และสื่อสิ่งพิมพ์ พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 อัมพร วงวาส (2549 : 69) ศึกษาการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้สาระจากหนังสือพิมพ์รายวัน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพัคณภูมิวิทยาคารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการเรียนรัฐวิชาวาษาไทยโดยใช้สาระจากหนังสือพิมพ์รายวัน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 รัตนา สิงกุล (2550 : 40) ศึกษาผลการสอดแทรกกิจกรรมการฝึกทักษะขั้นพื้นฐานในการสอนที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน บ้านป่าเหว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 3 พบว่านักเรียนมีคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ประทีป ยอดเกตุ (2550 : 73) ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

โรงเรียนวัดบ้านดง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนจากการทำแบบทดสอบ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รัชมี ปทุมมา (2550 : 81) ศึกษาการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนดำรงสินอุทิศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ด้านองค์ประกอบของสิ่งที่กำหนดให้ความเหมือนกันของสิ่งที่กำหนดให้ ความแตกต่างของสิ่งที่กำหนดให้ ความสัมพันธ์เชิงเหตุผล พบว่าแบบฝึกที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สูงขึ้น กล่าวคือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ฉัฐสุภาวงศ์ ยิ่งสง่า (2550 : 105) ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้สมองเป็นฐานและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ วัฏจักรการเรียนรู้ โรงเรียนถนนสุรนารายณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 5 พบว่าผลการอ่านจับใจความภาษาไทยและการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 วราภรณ์ หลายทวีวัฒน์ (2551 : 73) ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียนภาษาไทยโดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านโนนระเวียง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า นักเรียนที่เรียน โดยใช้นิทานพื้นบ้านเป็นสื่อ มีความสามารถด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ปัจจัยที่ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์สาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ว่าจะเกิดจาก

2.1 แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบฝึกที่พัฒนาขึ้นตามหลักวิชาการและผลการวิจัย ตลอดจนได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญก่อนที่จะนำไปทดลองใช้ ซึ่งตรงกับหลักการสร้างแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540 ข : 146 - 147) เพียงจิต อึ้งโพธิ์ (2531 : 29) และนาถนรี พักพ่วน (2540 : 56) ที่กล่าวไว้ว่าแบบฝึกการคิดวิเคราะห์ต้องนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพก่อนที่จะนำไปทดลองใช้จริงและจะต้องเป็นแบบฝึกที่มีหลากหลายวิธี เช่น เดิมคำ จับคู่ เดิมอักษร เป็นต้น มีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เรียน เนื้อหาที่นำมาฝึกคิดวิเคราะห์มีหลากหลาย เช่น เรื่องราว เหตุการณ์ที่น่าสนใจ นิทาน บทร้อยกรอง เป็นต้น นอกจากนี้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ต้องมีลักษณะช่วย ทำทลายความสามารถของนักเรียนอีกด้วย (นิตยา ฤทธิ์โยธี. 2520 : 11)

2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ควบคู่กับแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของ วัลทก ถิ่นทรัพย์ (2537 : 10 ; อ้างอิงใน กมลวรรณ จิตจักร. 2549 : 92) ที่ว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่เข้าลักษณะ 4 ประการ คือ 1. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติให้มากที่สุด 2. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ตั้งคำถามหรือปัญหา 3. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการมุ่งให้ผู้เรียนรับรู้และนำไปใช้จริงและ 4. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สามารถจัดหาได้ในท้องถิ่น

3. คำนีประสิทธิผล ของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 0.7308 แสดงว่า นักเรียนมีความรู้หลังเรียนเพิ่มขึ้น 0.7308 หรือคิดเป็นร้อยละ 73.08 ทั้งนี้ค่าดังกล่าวมีความสอดคล้องและคล้อยตามกับ ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ที่มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 86.46/85.00 และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ทั้งนี้เนื่องจากแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ที่สร้างขึ้น ได้ดำเนินการ โดยศึกษาปัญหา วิเคราะห์เนื้อหา เลือกเนื้อหาที่จะสร้าง พิจารณาวัตถุประสงค์และรูปแบบวิธีการสร้าง แล้วจึงนำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบพิจารณาความถูกต้อง ทั้งในด้านเนื้อหา จุดประสงค์และตัวชี้วัด ภาษา และเวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องและหาคุณภาพของแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์และคุณภาพของแบบทดสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ก่อนนำไปใช้นั้นเป็นเพราะว่าแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีกิจกรรมที่น่าสนใจสำหรับนักเรียน ทำให้ไม่เบื่อ ไม่เครียด นักเรียนสนุกกับการเรียน กิจกรรมและเนื้อหาเริ่มจากง่ายไปหายาก ส่งผลให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตามขั้นตอนของกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ย่อมทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและส่งผลให้ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะ สูงตามไปด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ หลายทวีวัฒน์ (2551 : 83) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ โดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านโนนระเวียง จังหวัดนครราชสีมา มีค่าดัชนีประสิทธิผลสูงขึ้นร้อยละ 73

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.43 โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจาก

มากไปหาน้อย คือ ด้านสื่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 4.73 ด้านรูปแบบ มีค่าเฉลี่ย 4.56 ด้านการวัดผล และประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 4.37 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 4.07 และนักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.43 ซึ่งสอดคล้องกับ วราภรณ์ หลายทวีวัฒน์ (2551 : 83) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ โดยใช้นิทานพื้นบ้านอีสาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านโนนระเวียง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้สื่อดังกล่าว ในระดับมากที่สุด ทุกด้าน อรทัย ชีตารักษ์ (2546 : บทคัดย่อ ; อ้างอิงจาก วราภรณ์ หลายทวีวัฒน์. 2551 : 86) ได้ศึกษาการใช้นิทานพื้นบ้านภาคเหนือ เป็นสื่อเพื่อพัฒนาการอ่านและการเขียนภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน แม่โป่ง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า นักเรียนที่เรียน โดยใช้สื่อดังกล่าว มีเจตคติต่อการอ่าน และการเขียนภาษาไทย อยู่ในระดับดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เป็นความจำเป็นในระดับชาติที่ควรได้รับการส่งเสริมให้ดำเนินการฝึกปฏิบัติในสถานศึกษาโดยการสนับสนุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551
2. การฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องได้รับการฝึกอย่างต่อเนื่อง กว้างขวางและสม่ำเสมอ โดยจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ทักษะการคิดวิเคราะห์เป็นประจำทั้งในและนอกสถานศึกษา
3. ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ควรสนับสนุนส่งเสริมให้สร้างแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และนำไปใช้อย่างกว้างขวาง

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ก่อนนำแบบฝึกทักษะการเรียนรู้ไปใช้ ต้องทำความเข้าใจให้ชัดเจน โดยเฉพาะนักเรียนต้องอ่านคำแนะนำให้เข้าใจ และปฏิบัติตามคำแนะนำอย่างเคร่งครัดก่อนที่จะเริ่มเรียนในแต่ละชุด ครูควรเน้นย้ำให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ อดทน มีวินัยในการศึกษาแบบฝึกด้วยตนเอง
2. ครูผู้สอนควรเตรียมสื่อการเรียนการสอนที่จำเป็นให้แก่ นักเรียน และใช้วัสดุอุปกรณ์โบราณ ใบความรู้ ให้มีจำนวนเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรสร้างแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ในสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ทุกระดับชั้น
2. ควรมีการนำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนอื่น ๆ เพื่อจะได้เปรียบเทียบและสรุปผลการวิจัยที่พบด้วย
3. ควรนำเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับแบบฝึกทักษะทั้ง 6 เรื่อง มาสร้างเป็นแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์เพิ่มเติมให้หลากหลายกว่านี้
4. ควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่นสาขาอื่น ๆ มาสร้างเป็นหลักสูตรอย่างกว้างขวางและครอบคลุม เพราะเป็นสิ่งใกล้ตัวที่มีคุณค่าสมควรได้รับการสืบสานและอนุรักษ์ไว้สืบไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY